

ONZE MAN IN...

...OSS

Oude Ossen, nieuwe Ossen

TEKST MARTIJN NEGGERS
FOTOGRAFIE CLEMENS RIKKEN

N naast het gedeelte Nederlanders dat bezorgd is om moslim-tsunami's en om het onafwendbare landelijke verval door de islami-sering van ons land, is er ook een heel aantal bezorgde burgers dat het omgekeerde wil bewerkstelligen: mensen die hiernaartoe komen hun nieuwe thuis leren kennen. Onze man zocht ze op.

Terwijl ik in de trein naar Oss zit, denk ik aan een van de allereerste reportages die ik ooit maakte voor Nieuwe Revu: *the day after* na de opstand tegen de asielzoekers in het dorpje Oranje. De beelden van de mevrouw die boos riep dat er 'een dikke BMW' voorbij reed, om daarna gillend ter aarde te storten, staan in het collectieve geheugen gebrand. Het beeld van haar man, die zich boos verstoppt achter de iets opstaande armleuning van zijn hoekbank als Nieuwe Revu een dag later komt vragen wat er toch allemaal aan de hand was, is minder bekend, maar daardoor niet minder tekenend. Niet veel later werd er een gemeentehuis beko-geld met eieren, bakstenen en stalen hekken, in een dorpje dat toezegde wat asielzoekers te plaatsen – velen van degenen die opgepakt werden, bleken uit Oss te komen. Nabij Oss werden er indertijd dode varkenskoppen gelegd op loca-ties van toekomstige AZC's. Oss zelf kwam in het nieuws doordat er ruiten ingegoooid werden bij huizen waar vluchtelingen in kwamen. Hoeveel is er intussen veranderd? Hoe gaat Oss om met zijn vluchtelingen en nieuwe Ossenaren? Ik heb afgesproken met Angelo, de bedenker van het Huis van Damascus, een pop-uprestaurant dat volledig gerund wordt door vrijwilligers, vluchtelingen en nieuwe inwoners van Oss. Ik weet niet zeker wat ik verwacht. Bekladde deuren, dichtgetimmerde ruiten? Spandoeken op de weg naar het restaurant toe, net als op

01 Het is altijd druk in het Huis van Damascus.

02 Oss stond alleen bekend om zijn worst, maar nu niet meer.

de aanvoerwegen naar de kerncentrale in Borsele? Misschien zijn er nog altijd boze mensen die protesteren bij de ingang van het restaurant? Of misschien is er wel helemaal niets meer aan de hand, is Oss overgegaan tot de orde van de dag, en zijn de grootste klachten dat je er 'nie eens unne friet joppie kunt krège'.

'Ik lus ginne knoflook'

Het lijkt allemaal mee te vallen. Er hangen nergens spandoeken, er zijn geen ingegooide ruiten of bekladde muren, en de woedende menigte valt ook mee: bij de ingang van het pand staan twee oude Ossenaren te roken. De ene rookt een sigaar, de andere zware shag.

Ik ehh, ik kom voor het vluchtelingenrestaurant.

'Ja?'

Even zijn de twee mannen stil en kijken ze me verbaasd aan. Ik kijk van de linker- naar de rechterman en probeer mijn vraag wat te verduidelijken.

Dat is hier toch? Het Huis van Damascus?

'Ja, loopt nôr binne dan!' moppert de ene.

'We gaan oe nie brenge hoor,' bromt de andere. Ik knik. Vooralsnog lijken ze met Tilburgse Revu-reporters meer moeite te hebben dan met Syrische vluchtelingen die een restaurant beginnen. Toch vraag ik door.

En zijn jullie er al wezen eten?

'Welk? Dáár?'

Ja.

'Nee, ik lus ginne knoflook. Maar anders zou ik het gerust doen, hoor. Ik wit wel wagge wilt horen. Maar ja, ze moesse eten zonder knoflook hebben. Dê lus ik nie.'

Oké, helder.

We staan een paar seconden besluiteloos op het voorportaalje. Het begint te regenen. De mannen drukken hun rookwaren uit en lopen weer naar binnen. Zonder te groeten.

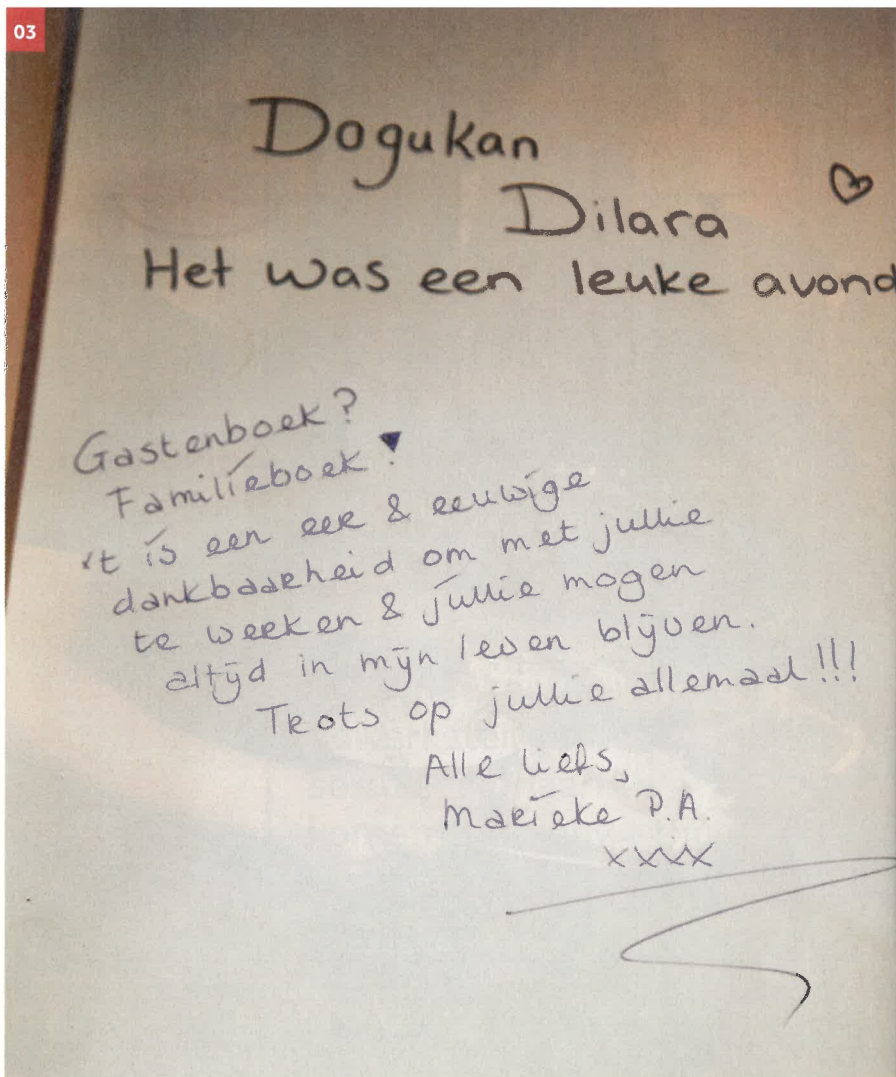
Lieve, mooie, positieve mensen

Zodra ik het restaurant binnenstap, word ik aan alle kanten bestookt met glimlachen. De bediening, een gezellige mevrouw die me breeduit lachend welkom heet, een vrouw van een jaar of dertig, met een geoefende horeacaglimlach: heel erg zichtbaar, iets minder voelbaar. Maar, hoe dan ook: iedereen lacht in het huis van Damascus. Als ik een paar minuten binnen ben, word ik op mijn schouder getikt door Angelo. Hij is opgegroeid in Oss, en is daarna via de filmacademie in Amsterdam in Amerika terechtgekomen. Lachend geeft hij me een klein kopje koffie met kardemom erin en wijst me een tafel. Zodra we zitten begint hij meteen te praten.

'Ja, we gaan hier maar even aan dit tafeltje zitten, maar hier komen dus straks ook mensen,' legt hij uit, terwijl hij een placematje aan de kant schuift. *Op een doordeweekse avond, vol, ja?*

'Ja, ja, we zitten eigenlijk altijd vol,' zegt hij trots.

03

03

Het 'gastenboek' doet dienst als 'familieboek'.

04

Onze man doet vrijwilligerswerk.

Er klinkt weinig Oss in zijn woorden door.

Terwijl Oss de laatste jaren nou niet per se in het nieuws geweest is om zijn, laten we zeggen, liefde voor de Syrische keuken.

'Nee, daarom ben ik dus ook deze stichting begonnen. Als een soort tegengeweld tegen al die ophef. Het is echt zo tof. Iedereen die hier staat werkt hier vrijwillig. Echt geweldig. Koks, afwas-hulpen, iedereen.'

En dan? Syrische vluchtelingen allemaal?

'Nee, nee, ook autochtone Ossenaren. Maar goed. Ik zal bij het begin beginnen. Ik heb acht jaar in Los Angeles gewoond. En toen ik terug was, had ik eigenlijk helemaal niks. Dus ik dacht: ik wil eigenlijk wel wat nuttigs gaan doen. Dus toen heb ik een maand in Griekenland op een eiland gezeten. Echt hele leuke lieve, mooie, positieve mensen ontmoet. En toen kwam ik terug in Oss. Iedereen was bang. Onwetend. Hele nare dingen: stenen door ruiten, dat werk.'

Die bestorming van dat gemeentehuis was hier toch ook ergens?

'Ja, klopt. Ik herkende zelfs wat oude docenten. Dus toen wilde ik in eerste instantie alleen een Facebook-pagina maken. Om een tegenwicht te bieden aan alle negativiteit. In no time hadden we een paar duizend likes, en vanuit daar zijn we allerlei dingen gaan bedenken.'

04

En toen?

'Toen fietste ik een tijdje terug langs de grachten in Amsterdam, en zag ik al die leuke pop-uprestaurants. Toen wist ik het ineens: dit wil ik.'

Daar zullen ze hier blij mee geweest zijn, dat het beste idee van Oss in Amsterdam ontstaan is.

Even denkt Angelo na. 'Ja, nou ja, eerst hadden ze ook wel zoiets van: wat komt hij nou weer doen, vanuit Amsterdam, et cetera, maar ja, ik kom hier natuurlijk ook gewoon vandaan. En nou ja, het werkt gewoon.'

Even is Angelo stil. Hij kijkt een keer zijn restaurant rond. Overal lopen mensen, van allerlei nationaliteiten, met borden, glazen en kopjes rond.

'Mooi hè?'

Nee, zeker weten.

Lekker cultureel

Angelo onderbreekt zijn verhaal en verexcuseert zich, als er eters binnenkomen. Twee vrouwen van middelbare leeftijd komen, ook alweer lachend, de ruimte binnenlopen. Lachend en goedkeurend knikkend kijken ze de ruimte rond. Een van de twee vrouwen stoot de andere aan: 'Och, kijk eens,' mompelt ze tegen haar vriendin. 'Wat heerlijk. Wat heerlijk, zo cultureel, hè.'

De andere vriendin knikt ook goedkeurend, ter-

Of de oude Ossenaar er al heeft gegeten? 'Nee, ik lus ginne knoflook. Maar anders zou ik het gerust doen, hoor'

wijl ze met een brede glimlach om zich heen kijkt. Ze wijst een paar kleedjes aan. Dan wijst ze naar een rij foto's aan de muur. 'Geweldig toch, dat dit gewoon kan,' knikt ze. Haar vriendin begint net wat former te knikken, om het te bevestigen. Angelo begroet de dames enthousiast en wijst waar hun tafel is. Lachend en knikkend gaan de dames zitten. Vanaf een afstandje is nog altijd hun goedkeuring hoorbaar.

Dan, als ze een glas wijn hebben besteld, begint de eerste mevrouw over de verbouwing van een badkamer, en dat ze áltijd een inloophouche zou nemen, in plaats van zo'n verschrikkelijke en benauwde douchecabine. Naar de foto's aan de muur wijzen de mevrouwen niet meer.

Weer wat later komen Suus en Arnold, twee andere Ossenaren, binnenlopen. Enthousiast beginnen ze te vertellen dat er in Oss helemaal niet zoveel weerstand bestaat tegen vluchtelingen. Gelukkig maar, hoewel er altijd wel wat mensen zijn die het voor de rest lijken te verzieken.

Bedoel je die mensen die ruiten ingooiden?

'Nou ja, bijvoorbeeld, die, en natuurlijk die andere gedoetjes,' mompelt Suus.

Gedoetjes?

'Bij dat gemeentehuis, enzo,' verklaart Arnold zijn vrouw. ➤

En met die varkenskoppen?

'Ja. Dat waren deels ook gewoon Ossenaars,' vervolgt Arnold. 'Ja, en die zijn er natuurlijk nog steeds wel, dat snap ik ook wel, maar die hoor je tegenwoordig tenminste weer wat minder. Maar wij niet, hoor! Wij vinden dit gezellig. Waar vind je dat anders nou, zo'n restaurant als hier? Ik hoop eigenlijk dat ze wel blijven. Het zit al bijna vol.'

Dan wendt hij zich tot zijn vrouw. 'Ja, schat, ik weet dus niet wat we moeten gaan eten, hoor.'

'We nemen wel gewoon wat.'

'Is dat allemaal met thee?' vraagt hij aan zijn vrouw, terwijl hij de glazen van de andere gas-

ten bestudeert. Suus haalt haar schouders op en knikt. 'Wel ja. Nemen we er gewoon thee bij.'

Stukje beleving

Heel even probeer ik ze duidelijk te maken dat ze hier ook andere dingen dan thee kunnen drinken, maar ik laat ze toch maar in de waan. Uiteindelijk draait alles bij de hedendaagse pop-uprestaurants tenslotte om beleving, daar is het Huis van Damascus geen uitzondering op.

Het moge duidelijk zijn: het heeft even geduurd, maar Oss is langzaam gewend geraakt aan het idee dat er Nieuwe Ossenaars in de stad komen wonen die nog nooit van Jan Marijnissen hebben gehoord. Die nog nooit een blikje Bavaria opengetrokken hebben om vervolgens heel hard tegen hun burens 'EU HOUDOE HE' te roepen. Oss lijkt langzaam te wennen aan vluchtelingen die langzaam maar zeker Oss hun thuis gaan vinden.

Dat dat dan zelfs nog gedeeltelijk komt door een halve Amsterdammer, die fietsend langs de grachten zijn pop-uprestaurant bedacht nadat hij geïnspireerd was geraakt door allerlei hippe mooie start-ups aan het kabbelende water, dat nemen ze in de grauwe, sobere en socialistische industriestad maar op de koop toe. ✕

Oss is langzaam gewend geraakt aan het idee dat er Nieuwe Ossenaars zijn die nog nooit van Jan Marijnissen hebben gehoord

05 Man met baard zoekt dito vrouw.

06 Er bloeit iets moois op in de keuken.

07 Er is ook plek voor filosofische vergezichten.

EVEN GEEN ZORGEN VOOR AHMAD

Geef om vluchtelingkinderen

Naar een ver en vreemd land vluchten is voor kinderen een traumatische gebeurtenis. Eenmaal in Nederland zijn ze veilig, maar duurt het nog lang voor ze gewoon kind kunnen zijn. Wij geven ze die kans. **Help mee op vluchtelingenwerk.nl**

**VluchtelingenWerk
Nederland**